

Âm nhạc được xem là một thành tố quan trọng trong việc nuôi dưỡng tâm hồn và phát triển nhân cách con người, đặc biệt là với các em thiếu nhi. Nhưng hiện nay, âm nhạc cho thiếu nhi đang đi một hướng khác trở nên đáng buồn là có rất ít bài hát mới và hay với thiếu nhi.

Mỗi khi được tiếp cận thực trạng âm nhạc cho thiếu nhi trong giai đoạn hiện nay, nhiều người sẽ, nhà giáo dục có chung nhận xét: Vấn đề là vấn đề thiếu. Thực trạng bài hát có chất lượng trung bình, nhiều quá thiếu những bài hát thiếu nhi mới và hay phù hợp với giai đoạn hiện nay và có thể “sống” được trong lòng công chúng.

Các em thiếu nhi biểu diễn liên khúc Bác Hồ người cho em tốt - Ca ngợi Tội ác trong Chương trình nghệ thuật "Quà tháng Năm dâng Người".
Đính kèm: Thanh Tùng/TTXVN

Trẻ em "quần quai" hát nhạc ngớ ngẩn

Nhạc sĩ, nhà nghiên cứu âm nhạc Nguyễn Quang Long kể, khi anh làm giám khảo tại vòng chung khảo Cuộc thi Tài năng thiếu nhi tỉnh Bình Giang năm 2019, trong tổng số 30 thí sinh tham gia dự thi thi đấu thi loa loa hát, múa, nhảy, đánh đàn... thì có 30 thí sinh đều hát ca khúc và âm nhạc dành cho ngớ ngẩn, tuy nhiên không có một thí sinh nào hát nhạc hay ca khúc dành cho lứa tuổi thiếu niên, nhi đồng.

Trước đó, nhạc sĩ Nguyễn Quang Long cũng tham gia chấm giải cho một cuộc thi Tài năng trẻ tại Thái Bình, trong toàn bộ thí sinh dự thi không có một bài hát hay tác phẩm âm nhạc nào của lứa tuổi thiếu nhi. Trong nhiều cuộc thi âm nhạc khác mà anh theo dõi, cũng rất ít thí sinh chọn bài hát thiếu nhi, mà chỉ yêu hát nhạc bài hát dành cho ngớ ngẩn.

Nói về tình trạng thiếu nhi hiện nay thường hay hát nhạc ngớ ngẩn, Nhạc sĩ Nguyễn Văn Lâm Cường, Phó Chủ tịch Hội Âm nhạc Hà Nội cảnh báo, trong khoảng hơn chục năm trở lại đây, ngày càng nhiều trẻ em hát nhạc bài hát dành cho ngớ ngẩn, vui nhộn hát về tình yêu, về chia ly, đau khổ... khiến cho ngớ ngẩn không khỏi "giật mình".

Nhạc sĩ Nguyễn Văn Lâm Cường lấy ví dụ, có em bé chỉ 6 - 7 tuổi, nhưng đã lên sân khấu thét quàn quàn bài hát "Trẻ nhỏ tình xa", với lời ca: "Độc hết tình này ta trẻ nhỏ đi, độc hết tình này ta trẻ nhỏ ngớ ngẩn...". Thậm chí, có nhóm nhạc trẻ tuổi chỉ 11 - 14 tuổi đã hát "Trái tim tình yêu", "Ok! ta chia tay", "Không say không vui", "Anh không yêu em"...

Những năm gần đây, tại nhiều sân chơi âm nhạc cho thiếu nhi như Đố Rê Mí, The Voice Kids, Thần tượng nhí, Tuy nhiên đáng lo ngại, Tuy nhiên đáng lo ngại song ca nhí... ngày càng xuất hiện nhiều trẻ em hát nhạc ca khúc ngớ ngẩn, không phù hợp với lứa tuổi.

Gameshow "Tuyệt đỉnh song ca" mùa thứ 2 năm 2018, hai thí sinh Trần Bảo, Nhật Duy thi hát liên khúc bolero "Chuyến tàu hoàng hôn", "Ngồi đi ngoài phố" và "Xóm đêm"... được cử giám khảo và một số người hâm mộ trên mạng xã hội khen ngợi. Trong chương trình "Bỉn tị hon" mùa thứ 2, bé Ngô Nguyễn Trâm Anh, 8 tuổi, hát bài "Mùa nào đêm" với lời ca nào: "Gác nhà đèn le lói bóng dáng ai trên tiếng loang, anh gửi tay tôi để nghe chuyến xa cũ, gói trọn trong nỗi nhớ...", giám khảo cổ vũ, nhiều khán giả cũng tung hô ca ngợi.

Tuy nhiên, cũng có r t nhi u khán gi , nhi u ph huynh, nh c s c m th y bu n và không kh i lo l ng, b i l l a tu i y, các em nên hát nh ng bài hát trong sáng và vui t i, có tác đ ng “nuôi d ng” và “t i mát” tâm h n tr th , ch không ph i nh ng bài hát đ y yêu, h n, tình, thù nh v y, v a không phù h p v i l a tu i, v a nh h ng đ n tâm lý c a tr em.

Âm nhạc cho thi u nhi - thi u tr m tr ng

Nói v tình tr ng tr em hát nh c ng i l n, nh c s Nguy n Quang Long cho r ng: “Vi c tr em đua nhau hát nh c ng i l n trong các ch ng trình âm nh c ch ng t , âm nh c cho thi u nhi trong giai đ n hi n nay ch a đáp ng đ nhu c u c a các em thi u nhi. Hay nói cách khác, các ca khúc cho thi u nhi nói riêng, các tác ph m âm nh c hay dành cho thi u nhi nói chung c a chúng ta đang b thi u tr m tr ng”.

Khi đ c h i v th c tr ng sáng tác âm nh c dành cho thi u nhi hi n nay, h u h t các nh c s đ u có chung câu tr l i: Các tác ph m âm nh c dành cho thi u nhi hi n nay v a th a l i v a thi u. Th a các ca khúc ch t l ng trung bình, không gây đ c n t ng v i ng i nghe và r t thi u nh ng bài hát m i và hay.

Theo Nh c s Hoàng Long, hi n nay s l ng ng i sáng tác nh c cho thi u nhi v n khá nhi u, nh ng ch t l ng không đi đôi v i s l ng, nên nh ng bài hát m i sáng tác cho thi u nhi không đ c công chúng đón nh n.

Đ ng quan đ m này, Nh c s Nguy n Lân C ng, Phó Ch t ch th ng tr c H i Âm nh c Hà N i kh ng đ nh, nh ng năm g n đây, v n có m t s cu c thi vi t cho thi u nhi, m c dù các tác ph m g i đ thi khá nhi u, nh ng l i thi u nh ng ca khúc hay nh nh ng tác ph m vi t cho tr em c a nh ng th h tr c.

Nguyên nhân c a tình tr ng thi u v ng các tác ph m âm nh c m i và hay dành cho thi u nhi, nhi u ý ki n cho r ng, m t ph n do t duy và năng l c th m m v v n h c c a ng i sáng tác, m t ph n do tác gi không ch u đ u t công s c đ tìm hi u tâm lý l a tu i các em. Nhi u nh c s có sáng tác m i nh ng l i theo n p cũ, t duy cũ nên các em không thích nghe.

Thêm vào đó, l c l ng nh c s tr có tài hi n nay ít ng i quan tâm đ n vi t nh c cho tr em, b i vi t nh c cho tr em v a khó vi t, v a ít ti n do c ch nhu n bút th p (in m t bài hát trên sách ch đ c tr t 50.000 đ ng đ n 100.000 đ ng), l i khó n i ti ng, vì s n ch i gi i thi u sáng tác m i cho thi u nhi h u nh không có. Trong khi đó, nhi u nh c s có bài hát l i không có kinh phí dàn đ ng, nên tác ph m cũng không có c h i đ n v i khán gi ... Đó là nh ng lý do chính khi n cho các tác ph m âm nh c m i và hay cho thi u nhi đ ng ngày càng ít i.

Bài 2: Sáng tác nh c cho tr em c n c tâm và t m

Lan L c (TTXVN)